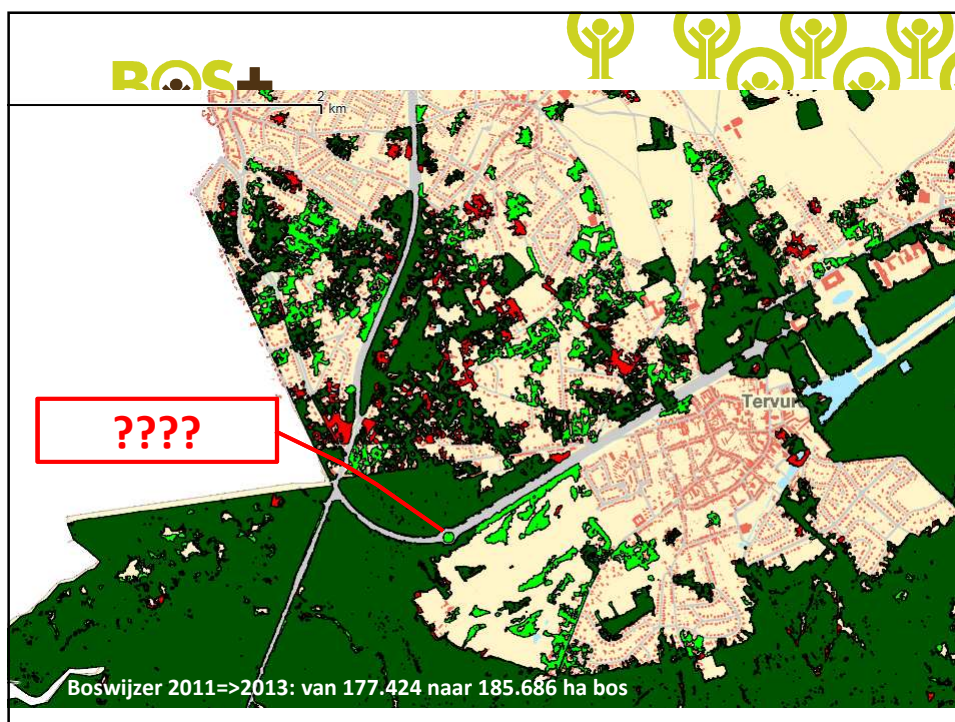
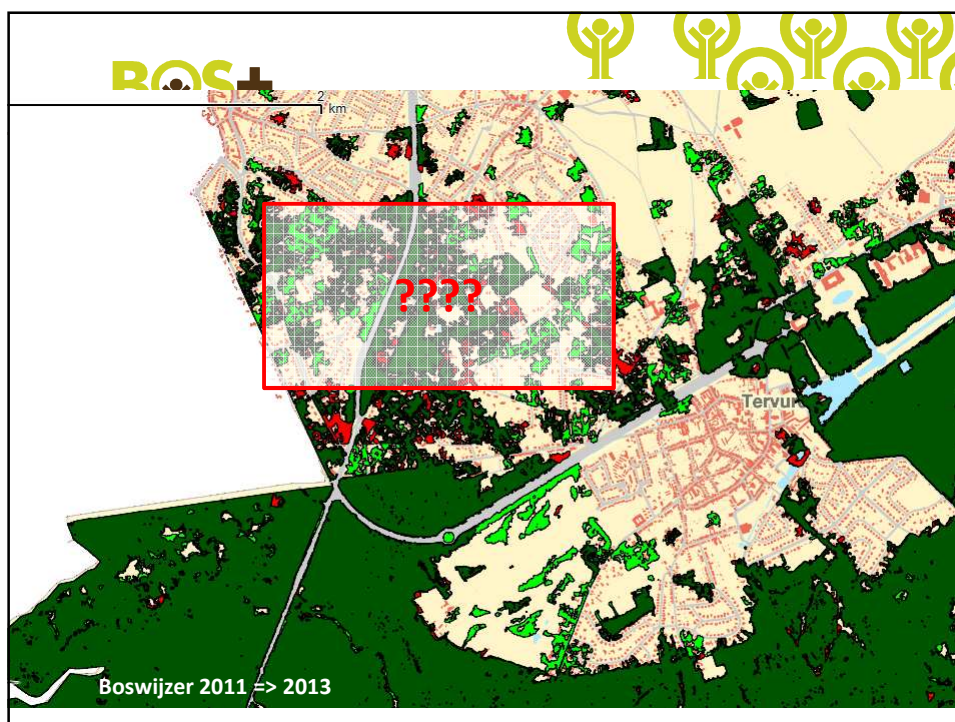
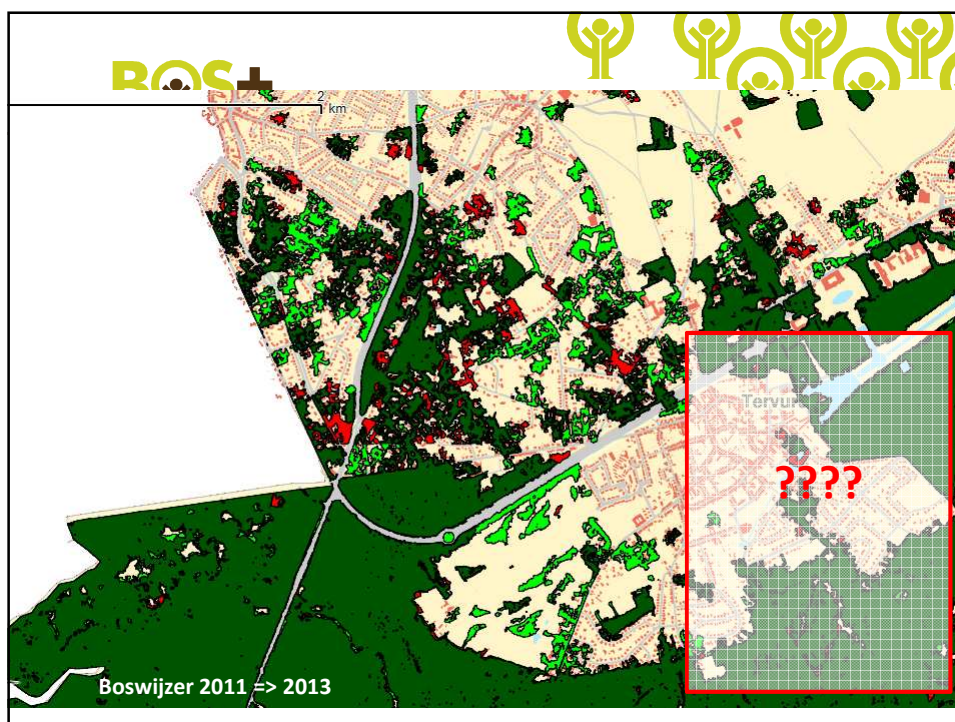
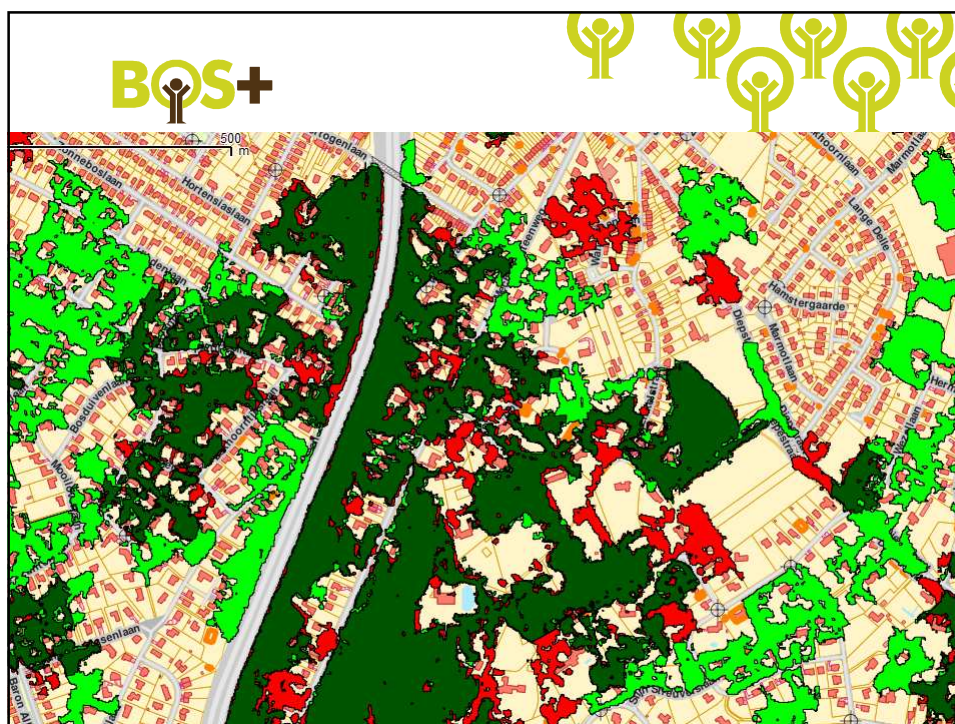

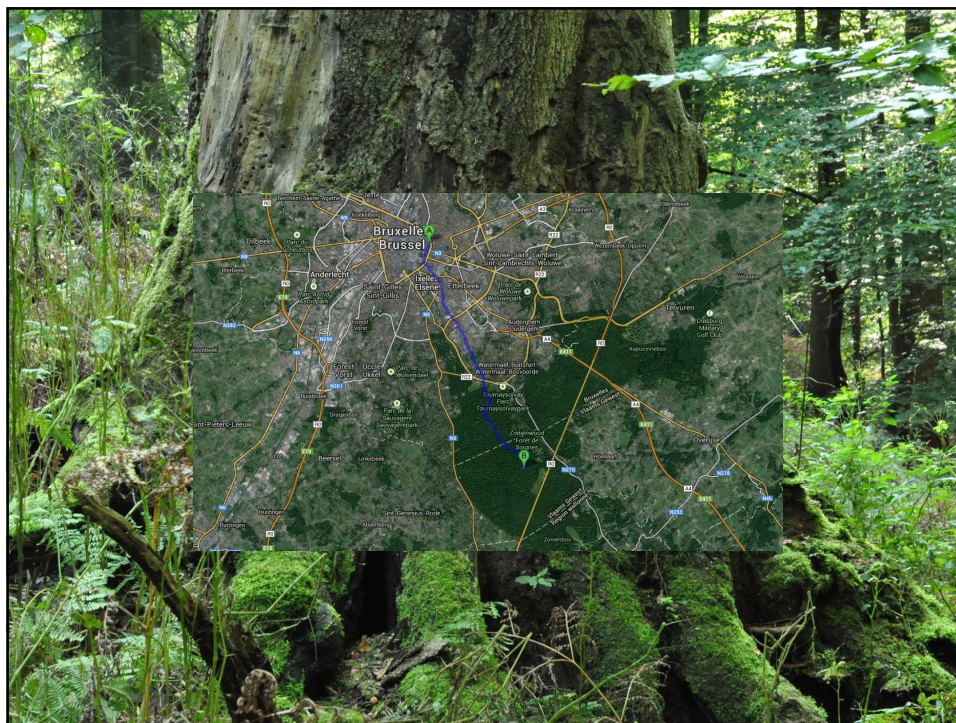

BOS+
MEER DAN BOMEN ALLEEN

Plan van aanpak voor het bosbehoud

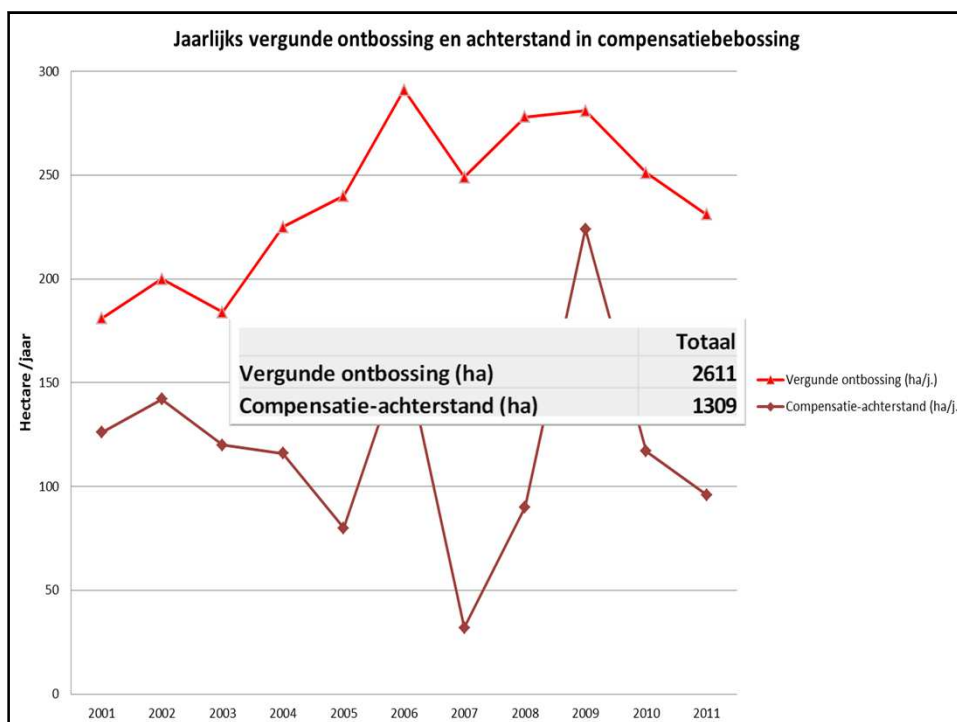

Kroniek van de “zonevreemde” bossen

- **2002. In Brugge bezetten jongeren het Lappersfortbos.** Het bos werd indertijd op het gewestplan deels ingekleurd als bedrijfszone. Doorheen de daaropvolgende jaren zal dit bos herhaaldelijk maandenlang bezet worden door activisten pro bosbehoud, en ontruimd worden door de politie. Het dossier groeit uit tot hét symbool voor de bedreigde bossen in Vlaanderen.
- **2003.** Het voormalige Instituut voor Bos- en Wildbeheer (nu INBO) voert op vraag van het voormalige Bos & Groen (nu ANB) een **analyse uit naar het voorkomen en de waarde van de zonevreemde bossen in Vlaanderen**. Het resultaat is een rangschikking van de meest waardevolle zonevreemde bossen in Vlaanderen. De studie pleit voor een dringende oplossing.
- **2009.** Ondanks aanhoudend protest en meerdere bezettingen valt **het doek over het Lappersfordossier**: 13,5 hectare van het bos wordt aangekocht door stad en Vlaamse gemeenschap en zal bos blijven, de rest wordt ontbost om plaats te maken voor kantoorgebouwen.

Kroniek van de “zonevreemde” bossen

- **2009.** Regeerakkoord met hoopgevend nieuws: “werk maken van het in kaart brengen van de zonevreemde bebossing en herbestemmen van die bossen waar dat nuttig en mogelijk is.”
- **2009.** Naar aanleiding van dit engagement van de Vlaamse Regering publiceert de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (vandaag BOS+) haar **Reddingsplan Zonevreemde Bossen**, waarin ze beleidsmakers een aantal constructieve voorstellen aanreikt om de meest waardevolle en bedreigde zonevreemde bossen afdoend te beschermen.
- **2010.** De Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM) en de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) organiseren **de Groene Potlodenactie**: op enkele maanden tijd doneren **meer dan 10.000 mensen een groen potloodje** dat JNM en VBV aan de kabinetten van de ministers Muyters van Ruimtelijke Ordening en Schouwvliege van Natuur en Leefmilieu overhandigen, om hen de ‘instrumenten’ te geven om de kaart van Vlaanderen wat groener te kleuren en aldus de bedreigde Vlaamse bossen beter te beschermen.

GROENE
KLEURPOTLODEN

ACTIE!

Kroniek van de “zonevreemde” bossen

- **2010.** Op vraag van het kabinet van Vlaams Minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege voert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek **een update van de IBW-studie uit 2003** uit. In grote lijnen blijven de bevindingen dezelfde als in 2003. Het INBO dringt wel aan op een actualisatie van de beschikbare kaartgegevens.
- **2011.** De Vlaamse overheid besteedt **een nieuwe studie over de zonevreemde bossen** uit.
- **2011.** Op het Beleidssymposium 'Bos voor iedereen: droom of werkelijkheid', op 11 mei 2011 georganiseerd door VBV, Natuurpunt en ARGUS, **kondigt Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege aan dat ze een plan van aanpak klaar heeft voor zonevreemde bossen**. Het blijkt echter een verwijzing naar de net opgestarte studie. Voorlopig is het nog even wachten op een concreet actieplan.

Kroniek van de “zonevreemde” bossen

- **Begin 2013. De studie zonevreemde bossen wordt opgeleverd.**
 - Bouwt verder op eerder uitgevoerd onderzoek.
 - Bevat een oplistings van de elementen die de ecologische en maatschappelijke waarde van een bos, en de mate van bedreiging van ontbossing ervan kunnen bepalen. Geeft een inschatting van 20.000 ha zonevreemd, écht waardevol bos. **Waarvan ca. 6.000 ha in de harde bestemmingen.**
 - Bevat een oplistings van de (veelal bestaande) beleidsinstrumenten die kunnen toegepast worden om in specifieke situaties bosbehoud te realiseren.
 - Het middenveld wordt intensief betrokken bij de studie.
 - **Het bestek van de studie stopt echter wel waar de concrete beleidskeuzes gemaakt moeten worden.** Het eindrapport wordt overgemaakt aan het ministerie van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, dat op basis hiervan definitieve keuzes zal moeten maken.
- **30 juni 2013. In Antwerpen start de bezetting van het zgn. “Ferrarisbos”.**

Kroniek van de “zonevreemde” bossen

- **3 september 2013. Het Ferrarisbos wordt ontruimd en onmiddellijk gekapt.** Ondanks tal van acties voor het behoud van dit bos. Achteraf blijkt dat de klant voor de loods die men in dit bos zegde te zullen bouwen, al maanden eerder heeft afgehaakt. Een eeuwenoud bos wordt gekapt zonder duidelijke reden, aan de vooravond van het aangekondigd plan van aanpak voor bosbehoud.
- **5 september 2013. Tientallen BV's publiceren samen met BOS+ een open brief** waarin ze hun verontwaardiging over het permissieve beleid tov ontbossing uitschreeuwen. 4000 Vlamingen ondertekenen in de daarop volgende dagen deze open brief.
- **1 oktober 2013: Parlementair debat over het plan van aanpak.** Daaruit blijkt dat er sinds de oplevering van de studie in maart weinig tot niets gebeurd is. Nochtans moeten de bevoegde ministers van Leefmilieu en van Ruimtelijke Ordening nu kiezen welke beleidsinstrumenten ze gaan inzetten om de 20.000 hectare waardevolle bossen afdoend te beschermen. Parlementairen van oppositie en meerderheid voeren de druk op, alsook de pers.
- **7 oktober 2013: Lancering van de cijfers uit de Boswijzer.**
- **Vandaag:** op heel wat locaties in Vlaanderen blijven **bestaande, waardevolle bossen acuut bedreigd.** De **cijfers van de Boswijzer** blijken een vertekend beeld van de bosevolutie te geven.

BOS+ Kan bosbehoud in Vlaanderen wel?

We zijn welvarend en dichtbevolkt, en dus hebben we weinig bos en moet dat vaak plaatsmaken voor andere vormen van landgebruik?

Zie Ruhrgebied, Groot-Londen, omgeving van Parijs... (INBO)

We zitten vast in een dalende trend in heel Europa?

De voorbije 20 jaar is er meer dan 2 miljoen hectare Europees bos bijgekomen, en de aangroei stijgt nog elk jaar... (FAO)

Dat is de verdienste van echt bosrijke landen. De bosarme landen in Europa kunnen niet beter?

1. Ierland: voorbije 20 jaar 265.000 hectare nieuw bos; 2009 + 6.500 ha; 2010 + 7.500 ha
2. Denemarken: plan bosoppervlakte te verdubbelen tot bosindex van 20 à 25%). Tussen 1994 en 2004: 20.000 hectare nieuw bos
3. Nederland: doel 75.000 hectare nieuw bos te realiseren in de periode 1994 tot 2020. In het jaar 2000 was er reeds 35% van die geplande bosoppervlakte bijgekomen.

Vergelijking met Vlaanderen...: verregaande versnippering én bijna 6 hectare bijkomende verharding per dag! ⇔ nood aan véél zuiniger ruimtegebruik

BOS+ Economische consequenties

- FSC overweegt Belgisch hout niet langer als low risk te bestempelen, en maakt erkenning als controlled wood moeilijker
- De Natuurwaardeverkenner (een instrument vd Vlaamse overheid, ontwikkeld door VITO, LNE en UA) toont aan dat de **jaarlijkse kostprijs van het verlies van ecosysteemdiensten door ontbossing vergelijkbaar tot >> dan de eenmalige compensatiebetaling voor ontbossing**. Ook economisch is het maatschappelijk interessanter om voor bosbehoud te kiezen.

Kostprijs ontbossing Ferrarisbos Wilrijk	Kostprijs
indien volledige compensatie financieel (Bosdecreet)	69300
situatie nu (deels compensatie op terrein, deels financieel)(Bosdecreet)	6027
kost van verlies aan ecosysteemdiensten (Natuurwaardeverkenner)	31868 à 105399

Economische consequenties

- FSC overweegt Belgisch hout niet langer als low risk te bestempelen, en maakt erkenning als controlled wood moeilijker
- De Natuurwaardeverkenner (een instrument vd Vlaamse overheid, ontwikkeld door VITO, LNE en UA) toont aan dat de **jaarlijkse kostprijs van het verlies van ecosysteemdiensten door ontbossing vergelijkbaar tot >> dan de eenmalige compensatiebetaling voor ontbossing**. Ook economisch is het maatschappelijk interessanter om voor bosbehoud te kiezen.

Kostprijs ontbossing Ferrarisbos Wilrijk	Kostprijs
indien volledige compensatie financieel (Bosdecreet)	69300
situatie nu (deels compensatie op terrein, deels financieel)(Bosdecreet)	6027
kost van verlies aan ecosysteemdiensten (Natuurwaardeverkenner)	31868 à 105399

Economische consequenties

- FSC overweegt Belgisch hout niet langer als low risk te bestempelen, en maakt erkenning als controlled wood moeilijker
- De Natuurwaardeverkenner (een instrument vd Vlaamse overheid, ontwikkeld door VITO, LNE en UA) toont aan dat de **jaarlijkse kostprijs van het verlies van ecosysteemdiensten door ontbossing vergelijkbaar tot >> dan de eenmalige compensatiebetaling voor ontbossing**. Ook economisch is het maatschappelijk interessanter om voor bosbehoud te kiezen.

Kostprijs ontbossing Ferrarisbos Wilrijk	Kostprijs	
indien volledige compensatie financieel (Bosdecreet)	69300	1x
situatie nu (deels compensatie op terrein, deels financieel)(Bosdecreet)	6027	1x
kost van verlies aan ecosysteemdiensten (Natuurwaardeverkenner)	31868 à 105399	elk jaar

Mogelijke oplossingen

1. Voorstel van decreet waardevolle bossen:

- Ontbossingsverbod op de echt waardevolle bossen;
- Planschade (geen fabelachtige bedragen, want voorwaarden)
 - Nabijheid tot uitgeruste weg;
 - Bouwtechnisch geschikt voor bebouwing;
 - Planschade wordt berekend obv aankoopprijs

2. Nieuwe instrumenten landinrichting:

- Herverkaveling uit kracht van wet met planologische ruil (om planschade te vermijden)
- Erfdienstbaarheden van openbaar nut (om bewarende maatregelen te voorzien, zoals bouwverbod)
- Lokale grondenbanken (voor aankoop)
- Deze instrumenten zijn wel enkel toepasbaar in landinrichtingsprojecten, waar zonevreemde bossen niet per se onder vallen.

3. Inspelen op korte termijn acties BRV: woonuitbreidingsgebieden, signaalgebieden. Zonevreemde bossen in deze gebieden kunnen via deze piste gered worden.

Vaststellingen en aanbevelingen

1. Het probleem van de zonevreemde bossen is uitvoerig bestudeerd en voldoende in kaart gebracht.
2. De mogelijke beleidsinstrumenten voor een oplossing zijn gekend.
3. Er moeten nu politieke keuzes gemaakt worden:
 - Verstreng art. 90bis
 - Actualiseer de compensatieregelgeving
 - Maak keuzes voor een concreet plan van aanpak
 - Maak budget en mankracht vrij
 - Wettelijke bescherming van de meest waardevolle bossen (via RUPs of decretale weg (art. 90 bis)).
 - Aankoop van zonevreemde bossen kan, en zou een meerwaarde zijn, maar hoeft niet (in alle gevallen)
 - Welke instrumenten gebruikt worden is uiteindelijk niet zo belangrijk, als onze schaarse, echt waardevolle bossen maar gevrijwaard worden. Er liggen meerdere waardevolle scenario's op tafel.
4. Een spoedig, concreet, werkbaar en ambitieus plan van aanpak voor onze bedreigde bossen is écht nodig. De engagementen uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Regeerakkoord zijn duidelijk en eisen dit.

BOS+

MEER DAN BOMEN ALLEEN

www.bosplus.be
Bert.Desomviele@bosplus.be

Bedankt voor uw aandacht!